

Μωσαϊκό από μια άλλη εποχή

Η νέα ποιητική συλλογή του Χάρη Βλαβιανού επιλέγει ένα κάτοπτρο για να αναδείξει εικόνες της δικής μας εποχής

Του Ευριπίδη Γαραντούδη

Ο υπότιτλος του δέκατου έκτου ποιητικού βιβλίου του **Χάρη Βλαβιανού**, «39 ποιητικά πορτραίτα καλλιτεχνών, ποιητών, λογίων, πολιτικών, φιλοσόφων, κυνηγών μαγισσών, κληρικών, ιεροεξεταστών, δολοφόνων, ηθοποιών, μουσικών, ακροβατών, γελοιοποιών», δηλώνει το εύρος της προσπάθειας να συναρθρωθεί σε πυκνό ποιητικό αφήγημα το μωσαϊκό μιας εποχής κομβικής για την εξέλιξη του ευρωπαϊκού πολιτισμού, της Αναγέννησης. Έτσι, τα 39 ποιήματα, τιτλοφορημένα με τα ονόματα και τις χρονολογίες ζωής και θανάτου ισάριθμων προσώπων, άλλων διάσημων και άλλων πολύ λιγότερο γνωστών, από ένα ευρύ φάσμα ιδιοτήτων, αφηγούνται τις ιστορίες τους, είτε εστιάζοντας σε περιστατικό του βίου ή σε ένα καλλιτεχνικό έργο είτε θεωρώντας τις γενικά. Είναι προφανές ότι τα πρόσωπα, τα περιστατικά και τα έργα έχουν αντιληφθεί από μια πολύ ευρύτερη παρακαταθήκη προσωπικής και μορφωτικής μνήμης: ο Βλαβιανός έζησε πολλά χρόνια στην Ιταλία και στην Αγγλία, ενώ βασικό γνώρισμα του συγγραφικού έργου του είναι η λόγια θεμελίωσή του στο παρελθόν. Γι' αυτό και αρκετά ποιήματα του βιβλίου διαβάζονται από εικονογραφικό υλικό και συνοδεύονται από σημειώσεις, που αποσπάζουν στοιχεία του πραγματολογικού υποστρώματός τους.

Η άνεση, η συμπίκνωση και η χάρη με τις οποίες ο Βλαβιανός αφηγείται μάς είναι γνωστές και από τα γραμμένα στη φόρμα του πεζού λόγου βιβλία του, ήδη από την *Britannica* (2004) μέχρι και τους *Πλατωνικούς διαλόγους* (2022) συνάμα, όμως, διέκριναν και διακρίνουν και το ποιητικό έργο του. Έτσι, η πρόδηλη αφηγηματική διάσταση της *Αναγέννησης* αφήνει εκ πρώτης όψεως την εντύπωση στον αναγνώστη ότι το βιβλίο λειτουργεί ως μία συναρπαστική, λόγω της πυκνής ανθρώπινης δράσης της, περιδιάβαση σε μια άλλη εποχή, που νοσταλγικά ανακαλείται από την απόσταση του χρόνου και την ασφάλεια που αυτή η απόσταση προσφέρει: όλα αυτά είναι πλέον παρελθόν που άφησε πολλά ζωντανά ίχνη, ιδίως τα καλλιτεχνικά έργα. Εξάλλου, στην *Αναγέννηση* το δραματικό φορτίο και η αρνητική συναισθηματική διάθεση των παλαιότερων ποιητικών βιβλίων του Βλαβιανού, σφειλόμενα στην ανατομία των ατομικών παθών και απωλειών, έχουν αμβλυθεί σε μεγάλο βαθμό. Αν και σε μερικά ποιήματα τα αναγεννησιακά πρόσωπα συνδέονται με προσωπικά βιώματα του Βλαβιανού, η

↑ Η ματιά του Χάρη Βλαβιανού, στωική, στοχαστική, συμπαιθητική ή ειρωνική, αναλόγως του προσώπου, βασικά παραμένει εκείνη του προσεκτικού παρατηρητή

ΧΑΡΗΣ ΒΛΑΒΙΑΝΟΣ
Αναγέννηση
Εκδόσεις Πατάκι, 2024,
σελ. 112, τιμή 12,20 ευρώ

ματιά του, στωική, στοχαστική, συμπαιθητική ή ειρωνική, αναλόγως του προσώπου, βασικά παραμένει εκείνη του προσεκτικού παρατηρητή.

Αλλά η προσεκτικότερη ανάγνωση των ποιημάτων με πείθει ότι, ανατρέχοντας στην *Αναγέννηση*, ο Βλαβιανός επιλέγει ένα κάτοπτρο για να αναδείξει, για άλλη μία φορά, την ανθρώπινη τραγικωμωδία, αναγεννημένη στη δική μας εποχή. Βλέποντας τα αναγεννησιακά πρόσωπα μέσα από αυτό το κάτοπτρο, αντιλαμβάνομαστε, χάρη στη φλεγματική ματιά του Βλαβιανού, ότι είμαστε απαρύλλακτα ίδιοι με όλο αυτό το αμάλγαμα προσώπων, ικανών για το καλύτερο στην τέχνη και για το χειρότερο στη ζωή. Για όσους, τέλος, θα αναρωτιόντουσαν τι σχέση έχουμε εμείς, οι σύγχρονοι Έλληνες αναγνώστες, βυθισμένοι στα βαλκανικά μας πάθη, με την *Αναγέννηση*, ο Βλαβιανός θα μας έκλεινε το μάτι ειρωνικά: είναι η *globalizzazione*, ανόητοι!

Ο κ. **Ευριπίδης Γαραντούδης** είναι καθηγητής Νεοελληνικής Φιλολογίας στο Τμήμα Φιλολογίας του Πανεπιστημίου Αθηνών.

Είμαστε απαρύλλακτα ίδιοι με όλο αυτό το αμάλγαμα προσώπων, ικανών για το καλύτερο στην τέχνη και για το χειρότερο στη ζωή